

Poznaj maszynę, która zmieniła świat

W Zabytkowej Kopalni Ignacy w Rybniku industrialne serce ciągle bije. Tu poznamy, jak zaczęło napędzać nasz świat. Maszynę parową na Hoymie można oglądać od 4 czerwca.

Po rewitalizacji budynek maszynowni i nadszybia Szybu Kościuszko otrzymał nową funkcję. Mieścić się tu będzie **wyjątkowe centrum nauki**, bo poświęcone tylko jednemu wynalazkowi, za to najważniejszemu w dziejach ludzkości – **maszynie parowej**.

Wystawa poświęcona silnikowi parowemu, który zrewolucjonizował świat, złożona jest z dwóch części.

*– Pierwsza o charakterze narracyjnym znajduje się w maszynowni. To punkt wyjścia w opowieści o tym, jak człowiek na swoje potrzeby stworzył sobie dodatkowy mięsień. Dzięki niemu przełamał ograniczenia świata przyrody. Stał się mocniejszy, silniejszy i sprawniejszy. Zwiedzający poznają w tym miejscu, jak doszło do powstania rewolucji przemysłowej i jak została zapoczątkowana ona na ziemi rybnickiej, która wraz całym Górnym Śląskiem pod koniec XVIII obrała kurs na nowoczesność – wyjaśnia **Marek Gołosz**, Dyrektor Zabytkowej Kopalni Ignacy w Rybniku.*

Wystawa złożona jest ze **stanowisk multimedialnych** poświęconych genezie rybnickiego górnictwa i industrializacji oraz postaciom, które stworzyły w regionie podstawy nowoczesnego przemysłu opartego na węglu jako źródle ciepła i paliwie hutniczym. Zwiedzający wprowadzani są tu w kontekst miejsca – historię Kopalni Ignacy (wcześniej Kopalni Hoym) oraz maszyn parowych, jakie pracowały w tutejszej kopalni. Zwieńczeniem części narracyjnej jest **interaktywna projekcja z udziałem zlokalizowanej w tym miejscu maszyny wyciągowej**. Multimedialna inscenizacja opowiada o losach kopalni i pracy górników. Jej ukoronowanie stanowi **pokaz maszyny parowej**, w zależności od harmonogramu zwiedzania dostępny w dwóch wariantach: podstawowym z komentarzem eksperckim lub rozszerzonym polegającym na uruchomieniu urządzenia z udziałem maszynisty.

Zwiedzanie maszynowni kończy się przy stanowisku „W górniczym warsztacie”. To **interaktywny quiz**, w którym każdy zwiedzający będzie mógł zweryfikować swoją wiedzę w temacie śląskich nazw narzędzi i materiałów warsztatowych.

Druga część wystawy została zaadaptowana w zabytkowym nadszybiu Szybu Kościuszko. Tu na pierwszy plan wysuwa się fizyka. Zwiedzający poznają **najważniejszych wynalazców**, którzy mieli swój wkład w powstanie silnika parowego, pozwalającego zamienić energię cieplną w energię mechaniczną.

– Poznają, czym była bania Herona z Aleksandrii i jak działał tłok parowy Denisa Papina. Nauczą się, z czego składał się silnik Thomasa Newcomena i jak udoskonalił go James Watt. Dowiedzą się, do czego wykorzystali go George Stephenson czy Nicolas Cugnot. Czym był sapiący diabeł Richarda Trevithicka i co udało się Augustowi Holtzhausenowi na Górnym Śląsku? – dodaje Gołosz.

Historie innowatorów uzupełnia steampunkowe kalendarium oraz to, z czego słyną centra nauki – **stacje badawcze**, które w rybnickim przypadku ukazują różne aspekty pracy silnika parowego. Każde stanowisko składa się z części teoretycznej, która wprowadza do praktycznych eksperymentów i gier. Zwiedzający sprawdzą wydajność koła wodnego oraz wprawią w ruch model maszyny Newcomena, poznają na czym polegają przekładnie zębate oraz samodzielnie dokonają pomiaru mocy przy pomocy... historycznego roweru. Specjalny demonstrator pozwala zrozumieć, czym są takie zjawiska jak ciśnienie atmosferyczne czy kondensacja pary oraz na czym polega termodynamika silników cieplnych.

Na wystawie pojawi się również **makieta maszyny parowej**, która pozwoli dostrzec, co dzieje się wewnątrz urządzenia, gdy jest w pędzie. Zbadamy, od czego zależy szybkość turbiny i jaką wartość opałową mają wybrane materiały spalane w komorze paleniska oraz jak działały gwizdki parowe – jeden z symboli rewolucji przemysłowej. Pasjonaci transportu szynowego sprawdzą, jak uruchamiało się parowóz, a entuzjaści motoryzacji pokierują samochodem parowym Józefa Bożka.

Na koniec zwiedzający wezmą **udział w paradzie maszyn parowych**. Wzdłuż północnej ściany budynku prezentowane są bowiem ruchome modele pojazdów utrzymane w skali rzeczywistej i co ciekawe w klimacie epoki. Pokaz najlepiej obserwować na antresoli, gdzie na dodatkowych stanowiskach można uzupełnić wiedzę o różnorodności ciekawostki techniczne i konstrukcyjne prezentowanych maszyn.

Za projekt koncepcyjny odpowiedzialna była Spółka MTMA Sp. z o.o. Realizacji podjęła się Adventure Ekspozycje Sp. z o.o.

Źródło: [Zabytkowa Kopalnia Ignacy](#)